

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Егоркино авыл жирлеге Советы

КАРАР

№99

«15» ноябрь 2019 ел

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының «Егоркино авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы түрүндә»ты нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Егоркино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Егоркино авыл жирлеге Советы, КАРАР ИТТЕ:

1. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Егоркино авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы түрүнда Нигезләмәне расларга (1 нче күшымта).

2. Түбәндәге каарларны үз көчен югалткан дип танырга:

-Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Егоркино авыл жирлеге Советының 2010 елның 1 апрелендәге 145/1 номерлы «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Егоркино авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы түрүндагы нигезләмәне раслау хакында» каары;

- Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Егоркино авыл жирлеге Советының 2015 елның 15 октябрендәге 12 номерлы «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Егоркино авыл жирлеге Советының 2010 елның 1 апрелендәге 145/1 номерлы «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Егоркино авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы түрүндагы нигезләмәне раслау хакында» каарына үзгәрешләр керту түрүнда» каары.

- Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Егоркино авыл жирлеге Советының 2016 елның 6 июнендәге 31 номерлы «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Егоркино авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Егоркино авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы түрүндагы нигезләмәне раслау хакында» 2010 елның 1 апрелендәге 145/1 номерлы каарына үзгәрешләр керту түрүнда» каары.

3. Әлеге каарны Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

4. Әлеге каарның үтәлешиен контролльдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Егоркино авыл жирлеге
Советы рәисе

В.С.Яковлева

АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Әлеге Нигезләмә белән жайга салына торган хокукий мәнәсәбәтләр һәм аларның хокукий нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, авыл жирлеге Уставы нигезендә эшләнде, әлеге нигезләмә шулай ук авыл жирлеге бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен тикшереп тору барышында, шулай ук муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру һәм авыл жирлегенең муниципаль бурычы белән идарә итү барышында бюджет хокук мәнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала.

2. Авыл жирлеге бюджет хокук мәнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка актлары, муниципаль хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 2. Төшенчәләр һәм терминнар

1. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

Статья 3. Бюджетның хокукий рәвеше

1. Авыл жирлеге бюджеты (алга таба - жирлек бюджеты) авыл жирлеге Советы карары рәвешендә эшләнә һәм раслана (алга таба – жирлек Советы).

2. Авыл жирлеге муниципаль берәмлеге бюджеты чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

3. Бюджет проектын формалаштыру Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителә торган жирлек советының хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, әгәр жирлек бюджеты турында карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Статья 4. Бюджет процессы принциплары

1. Авыл жирлеге бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- Россия Федерациисе бюджет системасының бердәмлеге;
- Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетлары арасында бюджетлар кытлыккларын финанслау керемнәрен, чыгымнарын һәм чыганакларын булу; бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- Россия Федерациисе субъектларының, муниципаль берәмлекләрнең бюджет хокуклары тигезлеге;
  - бюджет кытлыккларын финанслау чыганакларының, керемнәрнең һәм чыгымнарының чагылышы;
  - жирлек бюджеты баланслылығы;
  - бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге;
  - бюджет чыгымнарын гомуми (жыелма) каплау;
  - ачыклык;
  - жирлек бюджетының дөреслеге;
  - бюджет акчаларының адреслары һәм максатчан характеристы;
  - бюджет чыгымнарының ведомство буйсынуы;
  - касса бердәмлеге.

Статья 5. Бюджет процессы этаплары

1. Авыл жирлеге бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:
  - авыл жирлеге һәм аның икътисады тармакларының социаль-икътисадый үсеш фаразларын эшләү, жыелма финанс балансын өзөрләү;
  - жирлек бюджеты проектын төзү;
  - жирлек бюджеты проекты һәм жирлек бюджеты үтәлеше турында отчет буенча ачык тыңлаулар үткәрү;
  - жирлек бюджетын карау һәм раслау;
  - жирлек бюджетының үтәлеше;
  - тиешле елга бюджет турындағы карага үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;
  - жирлек бюджеты үтәлеше турындағы хисапны раслау;
  - бюджет үтәлеше турында еллық хисапка тышкы тикшерү уздыру.
2. Муниципаль финанс контроле бюджет процессының барлық этапларында гамәлгә ашырыла.
3. Бюджет һәм салым сәясәте өлкәсендә жирлек Советы каарлары проектлары билгеләнгән тәртиптә ачык бәйсез экспертиза узарга тиеш.

Статья 6. Бюджет процессында катнашучылар

1. Авыл жирлеге бюджет процессында катнашучылар булып торалар:
  - авыл жирлеге Советы;
  - авыл жирлеге башкарма комитеты;
  - бюджет акчаларын баш бүлүчеләр;
  - бюджет акчаларын бүлүчеләр;
  - казначылык органнары;
  - Россия Федерациисе законнары, Татарстан Республикасы законнары белән Бюджет, салым һәм башка вәкаләтләр йөкләнгән башка органнар;
  - бюджет акчаларын алучылар.

Статья 7. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. авыл жирлеге Советы:
  - бюджет проектын жирлек Советына керту тәртибен һәм вакытын, аны карау һәм раслау тәртибен, шулай ук жирлек бюджетын үтәү, аның үтәлешен контролдә тоту, аның үтәлеше турындағы хисапны раслау тәртибен билгели;
  - чираттагы финанс елы башланганчы жирлек бюджетын карый һәм раслый;

- жирлек бюджеты үтәлеше турында отчет раслый;
- агымдагы елга жирлек бюджеты турынdagы каарга үзгәрешләр hәм өстәмәләр кертә;

- алдан, агымдагы hәм киләсе финанс контролен гамәлгә ашыра;
- салымнар hәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә жирле салымнарны hәм жыемнарны билгели, үзгәртә hәм юкка чыгара;
- жирле салымнар буенча салым ташламаларын, аларны куллану нигезләрен hәм тәртибен билгели;

- жирлекнә социаль-икътисади үсеш программаларын кабул итә;
- муниципаль милектәге мәлкәт белән идарә иту hәм идарә иту тәртибен, шулай ук район бюджетына аны кулланудан кергән табыш юнәлешләрен билгели;

Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнмәгән муниципаль бурыч китабына кертелүче мәгълүмат составын билгели;

- максатчан бюджет фондлары акчаларын тоту тәртибен билгели;
- муниципаль бурычка хәзмәт күрсәту тәртибен раслый;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, авыл жирлеге Уставы hәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;
- авыл жирлеге бюджет, салым hәм бурыч сәясәтен билгели;
- башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. авыл жирлеге башкарма комитеты:

- жирлек Советы каравына кирәклे документлар hәм материаллар белән жирлек бюджеты проектын кертә;

- жирлек Советы каравына жирлек бюджеты турынdagы каарга үзгәрешләр hәм өстәмәләр керту турында каар проекtlарын кертә;

- жирлек бюджеты үтәлешен тәэмим итә;
- жирле салымнарны hәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару буенча хокукый актлар проекtlарын, жирле салымнар буенча салым ташламаларын керту hәм юкка чыгару буенча тәкъдимнәр әзерләүне оештыра;
- авыл жирлекенә социаль-икътисади үсеш программын төзүне оештыра;
- муниципаль бурыч кенәгәсен алып бару тәртибен раслый;
- муниципаль бурыч белән идарә итә;

- бюджет кытлыгын эчке финанслау чыганаклары администраторы сыйфатында муниципаль эчке бурыч алулар алып бара, кредит килешүләре hәм кредитларны жәлеп иту өчен шартнамәләр төзи, муниципаль берәмлек исеменнән жирлек бюджеты турынdagы каарда тиешле елга билгеләнгән чикләрдә муниципаль гарантияләр бирә;

- авыл жирлек жирлек бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә, бюджет инвестицияләре бирү турсынdagы килешүләр тәкъдим итә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, авыл жирлеге Уставы нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

3. Бюджет акчаларын алучы:

- бюджет акчаларын алу хокукын раслаучы гаризалар яки башка документлар тапшыра;

- максатчан билгеләнеше нигезендә бюджет акчаларын нәтижәле файдалануны тәэмим итә;

- кире кайтару нигезендә алынган бюджет акчаларын үз вакытында hәм тулы күләмдә кайтарырга hәм туләү нигезендә бирелгән бюджет акчаларыннан файдаланган өчен туләү кертергә тиеш;

- обязан своевременно представлять отчеты и иные сведения об использовании бюджетных средств.

4. Жирле бюджетка керемнәр администраторы:

- жирлек бюджетына түләүләрнең дөреслеген, тулылыгын һәм вакытында түләнүен контрольдә тота;
- жирлек бюджетына түләүләр буенча пеняларны һәм штрафларны исәпли, исәпкә ала һәм түләттерә;
- район бюджетына артык түләнгән (алынган) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны кире кайтару (зачет) турында каарлар кабул итә.

Жирлек бюджетына керемнәрнең администраторлары булып дәүләт хакимиәте органнары, жирле үзидарә органнары, бюджеттан тыш дәүләт фонdlары идарәсе органнары, Россия Федерациясе Узәк банкы, шулай ук билгеләнгән тәртиптә исәп-хисапның дөреслеген, тулылыгын һәм үз вакытында түләүнен дөреслеген, исәп-хисап ясауны, исәпкә алуны, артык түләнгән (алынган) түләүләрне, пеняларны һәм алар буенча штрафларны кире кайтару (зачет) турында каарлар кабул итүне һәм кабул итүне гамәлгә ашыручы дәүләт хакимиәте органнары һәм жирле үзидарә органнары санала.

Статья 8. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет һәм салым законнары нигезендә формалаша.

Статья 9. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Чираттагы финанс елында жирлек бюджетыннан финансдана:

- жирлек бюджеты кытлышын финансдау чыганаклары һәм үз керемнәре исәбеннән үз керемнәре, чыгымнары исәбеннән - Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чыгым йөкләмәләре, Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә үтәлеше чираттагы финанс елында булырга тиешле федераль дәүләт хакимиәте органнары, Татарстан Республикасы һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен чикләү белән бәйле чыгым йөкләмәләре;

2. Авыл жирлеге, федераль дәүләт хакимиәте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиәте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

Статья 10. Муниципаль заказ

1. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар ташуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәндә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Товар китерү, эшләр башкару һәм хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль заказ, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән түләнелә.

Статья 11. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Өлөгө статьяның 1 өлешендә курсәтелгән бюджетара субсидияләр жирлек бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

Статья 12. Жирлекләр бюджетларына район бюджетыннан субсидияләр

1. Район Советы каарларында каралган очракларда һәм тәртиптә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә жирлекләр бюджетларына район бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Өлөгө статьядә курсәтелгән субсидияләр бирунен максатлары һәм шартлары район Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган жирле администрацияләр арасында килешүләр белән билгеләнә.

Статья 13. Район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына башка бюджетара трансферлар

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасының тиешле законнары нигезендә кабул ителә торган район Советы каарларында каралган очракта һәм тәртиптә район бюджетыннан башка бюджетара трансферлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыруга бюджетара трансферлар да бирелергә мөмкин.

Статья 14. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр

1. Акча йөкләмәләре буенча жирлек алдындагы бурыч булып акча средстволары суммасы тора, аны жирлек алдындагы акчалата йөкләмә нигезендә билгеле бер датага түләргә тиеш.

2. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр районның финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм исәпкә алу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каарлган очраклардан тыш, районның финансбюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) исәпкә алу, шулай ук курсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләп хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93² статьясындагы 4 пунктында курсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93² статьясындагы 5 пунктында курсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Әгәр дә килешү белән башкасы билгеләнмәгән булса, жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм счетына күчерү датасыннан үтәлгән дип санала.

Статья 15. Жирлек бюджетында каарлмаган чыгымнарны финанслау

1. Жирлек бюджеты чыгымнарының яңа төрләрен финанслау яисә жирлек бюджеты чыгымнарының гамәлдәге төрләрен финанслау чираттагы финанс елы башыннан ук, жирлек бюджеты турындагы каарга кертелгәндә йә агымдагы елда жирлек бюджеты турындагы каарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң, жирлек бюджетының аерым статьялары буенча чыгымнар кимегәндә һәм (яисә) жирлек бюджеты турындагы каарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң гына башкарыла ала.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турыйндағы каарда (кушымта рәвешендә) гамәлләре чираттагы финанс елына һәм план чорына юкка чыгарыла яисә тұктатыла торған норматив-хокуқый актлар (статьяларның, аерым пунктларның, пунктчаларның, абзацларның) исемлеге курсәтелә.

Норматив-хокуқый актны тормышка ашыру өчен чыгымнар өлеши (тулы күләмдә түгел) финанслау чыганакларына бюджет турыйнда тиешле каарда тәэммин ителгән очракта, жирлек бюджеты турыйндағы каарда норматив актны финанслауның кайсы өлешиндә карапмаган булуы күрсәтелә..

3. Әгәр хокуқый актлар жирлек бюджеты турыйнда каарда карапмаган бюджет йөкләмәләрен билгеләсә, жирлек бюджеты турыйнда карап кулланыла.

4. Әгәр жирлек бюджетын үтәу барышында жирлек бюджеты керемнәренең күләме тиешле елга бюджет турыйндағы каарда билгеләнгән суммалардан артық артса, өстәмә керемнәр беренче чиратта тиешле елга бюджетта финанслау чыганаклары белән тәэммин ителмәгән яисә өлеши тәэммин ителмәгән норматив актларда карапган чыгымнары финанслауга жибәрелә (тулы күләмдә түгел).

Статья 16. Жирлек бюджеты дефициты

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты кабул ителгән очракта, жирлек бюджеты турыйнда тиешле карап белән жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганаклары расланы.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты кабул ителгән очракта, жирлек бюджеты турыйндағы тиешле каарда жирлек бюджеты чыгымнарын финанслау чыганакларынан жирлек бюджеты чыгымнарын финанслау өчен жирлек бюджеты чыгымнарын жәлеп итү караптыра мөмкин.

2. Жирлек бюджетының ағымдагы чыгымнары жирлек бюджеты турыйндағы карап белән расланган жирлек бюджеты керемнәре күләменнән артып китә алмый.

3. Жирлек бюджеты кытлығы, кире кайтарылмый торған кертемнәренең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган еллық гомуми күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш.

4. Әлеге пункттың 2-3 пунктларында билгеләнгән чик күрсәткечләрне үтәу шулай ук жирлек бюджеты үтәлеши турыйндағы хисап күрсәткечләре буенча финанс елы өчен тәэммин ителергә тиеш.

Статья 17. Жирлек бюджетында карапмаган чыгымнары финанслау

1. Жирлек бюджеты чыгымнарының яңа тәрләрен финанслау яисә жирлек бюджеты чыгымнарының гамәлдәге тәрләрен финанслау чираттагы финанс елы башыннан ук, жирлек бюджеты турыйндағы каарга кертелгендә йә ағымдагы елда жирлек бюджеты турыйндағы каарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң, жирлек бюджетының аерым статьялары буенча чыгымнар кимегендә һәм (яисә) жирлек бюджеты турыйндағы каарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң гына башкарыла ала.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турыйндағы каарда (кушымта рәвешендә) гамәлләре чираттагы финанс елына һәм план чорына юкка чыгарыла яисә тұктатыла торған норматив-хокуқый актлар (статьяларның, аерым пунктларның, пунктчаларның, абзацларның) исемлеге курсәтелә.

Норматив-хокуқый актны тормышка ашыру өчен чыгымнар өлеши (тулы күләмдә түгел) бюджет турыйндағы каарда финанслау чыганаклары белән тәэммин ителгән очракта, жирлек бюджеты турыйндағы каарда норматив актны финанслауның кайсы өлешиндә карапмаган булуы күрсәтелә.

3. Хокукый актлар жирлек бюджеты турында каарда каралмаган Бюджет йөклөмөләрен билгеләсә, жирлек бюджеты турында каар кулланыла.

4. Әгәр жирлек бюджеты үтәлеши барышында жирлек бюджеты керемнәренең тиешле елга бюджет турындагы каарда билгеләнгән суммадан артыграгы күләме арта бара икән, беренче чиратта өстәмә керемнәр тиешле елга бюджетта финанслау чыганаклары белән тәэммин ителмәгән яисә өлешчә (тулы күләмдә түгел) тәэммин ителмәгән норматив актларда каралган чыгымнарны финанслауга жибәрелә.

Статья 18. Муниципаль унитар предприятиеләрнең, бюджет учреждениеләрнән өченче затлардан бурыч алулары

1. Бюджет учреждениеләре кредит оешмаларыннан, башка юридик, физик затлардан, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан кредит (заем) алырга хокуклы түгел.

2. Муниципаль унитар предприятиеләр үз бурычларын жирлек Башкарма комитетында өченче затлардан мәжбүри рәвештә килештерәләр.

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

Статья 19. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын төзү-жирлек Башкарма комитетының аерым бурычы.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү алдыннан жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын эшләү һәм бюджет, салым сәясәтенең төп юнәлешләрен эшләү күздә тотыла.

Статья 20. Жирлек бюджеты проектын төзү өчен киräкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын төзү тубәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасына;
- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;
- чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

Статья 21. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы кимендә өч ел вакыт әчендә эшләнә.

Статья 22. Бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре

1. Жирлек Советы тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет һәм салым сәясәтенең өстенлекле юнәлешләре һәм юнәлешләре билгеләнә.

Статья 23. Финанс ресурслары балансы

1. Финанс ресурслары балансы жирлек территориясендә районның һәм хужалык итүче субъектларның барлык керемнәре һәм чыгымнары балансын тәшкил итә.

Финанс ресурслары балансы, жирлекнен социаль-икътисади үсеш фаразы нигезендә, узган ел өчен финанс ресурсларының хисап балансы нигезендә төзелә һәм жирлек бюджетын төзү өчен нигез булып тора.

Статья 24. Ведомство һәм озак сроклы максатчан программалар

1. Озак сроклы максатчан программалар жирлекнен башкарма комитеты тарафыннан эшләнә һәм раслана.

Озак вакытлы максатчан программалар исемлеген формалаштыру Россия Федерациясенең социаль-икътисади үсеш фаразы һәм Нурлат муниципаль районының социаль-икътисади үсеш фаразлары һәм әлеге фаразлар нигезендә билгеләнә торган естенлекләр нигезендә жирлек башкарма комитеты тарафыннан тормышка ашырыла.

2. Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Статья 25. Күрсәткечләр составы, предоставляемых карау һәм раслау проектында түрүнда карап жирлек бюджеты

1. Жирлек бюджеты түрүндагы карап проектында жирлек бюджетының төп характеристикалары булырга тиеш.

Жирлек бюджетының төп характеристикаларына керемнәренең гомуми күләме, чыгымнар һәм жирлек бюджеты кытлыгы керә.

2. Жирлек бюджеты түрүндагы карап проектында шулай ук жирлек бюджетының төркем, төркемчәләр һәм Россия Федерациясе бюджетларының керемнәр классификациясенең статьялары буенча фаразлана торган керемнәре күрсәткечләре дә бар.

3. Жирлек бюджеты карапы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына чыгымнар классификациясенең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары һәм чыгымнар төрләре буенча бүлү;

гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

муниципаль эчке бурычның ин югары чиге, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиген күрсәтеп;

бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре, максатчан статьялары һәм чыгымнар төрләре буенча бүлү;

бюджет законнары актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр.

4. Жирлек бюджеты түрүндагы карап проектында муниципаль бурычның түбәндәге характеристикалары билгеләнергә тиеш: жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары, чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына муниципаль бурычның ин югары чиге, шулай ук әлеге Нигезләмәдә каралган башка чик күрсәткечләр, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләрнең ин чик күләмнәрен күрсәтеп, билгеләнергә тиеш.

5. Авыл жирлеге бюджеты турындағы карап проектында чыгымнар составында чираттагы финанс елыннан артып киткән вакытка салым кредитлары бирү лимитлары билгеләнергә тиеш.

Статья 26. Жирлек бюджеты проекты белән бер үк вакытта төзелә торган документлар һәм материаллар

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзу максатларында тубәндәге документлар һәм материаллар әзерләнергә тиеш:

- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;

- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;

2. Жирлек бюджеты проекты белән бер үк вакытта чираттагы финанс елына тубәндәгеләр төзелә:

- чираттагы финанс елына һәм план чорына адреслы инвестиция программы;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты кытлыгын каплау өчен каралган авыл жирлегенең муниципаль бурыч структурасы һәм муниципаль эчке бурыч алулар программы;

- бирелгән салым ташламаларыннан жирлек бюджеты югалтуларын бәяләү;

- агымдагы финанс елына жирлек бюджеты үтәлешенә бәя;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә каралган башка документлар һәм материаллар.

Статья 27. Жирлек бюджеты проектын төзу тәртибе

1. Жирлек бюджеты проектын төзу тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

З бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ һәм РАСЛАУ

Статья 28. Жирлек Советы каравына жирлек бюджеты проектын керту

1. Жирлек башкарма комитеты жирлек Советы каравына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карап проектын 15 ноябрьдән дә соңга калмыйча тубәндәге документлар һәм материаллар белән бергә кертә:

чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет һәм салым сәясәтененә төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында районның социаль-икътисади үсешенең көтелгән нәтижәләре;

чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы;

чираттагы финанс елына һәм план чорына районның берләштерелгән бюджетының төп характеристикалары фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефицит (профицит);

бюджет проектына аңлатма язы;

методикалар (методикалар проектлары) һәм бюджетара трансферларны бүлүне исәпләү;

чираттагы финанс елы ахырына һәм план чорының һәр ел ахырына муниципаль бурычның ин югары чиге;

чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программы проекти;

чиrottагы финанс елына həm plan чорына муниципаль гарантияләр программалары проектлары;
агымдагы финанс елына бюджет үтәлешен бәяләү;
бюджет законнары актларында каралган башка документлар həm материаллар.

2. Жирлек бюджеты турыйндағы карап проектын көртү алдыннан жирлек Советына салымнар həm жыемнар турыйндағы карапларның проектларын көртү həm аларны үзгәрту турыйнда караплар проектларын көртү зарур.

4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӘЛЕШЕ

Статья 29. Жирлек бюджеты үтәлеше нигезләре

1. Авыл жирлеге территориясендә жирлек бюджетының казначылык үтәлеше билгеләнә.

Жирлек бюджетының үтәлеше жирлек башкарма комитеты тарафыннан тәэммин ителә.

2. Жирлек бюджеты касса бердәмлеге həm чыгымнар ведомствога буйсынуында башкарыла.

Статья 30. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы

1. Жирлек бюджетының үтәлеше бюджет язмасы нигезендә башкарыла.

2. Бюджет язмасы Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнарының функциональ həm икътисадый классификацияләре нигезендә жирлекнә расланган бюджеты нигезендә бюджет акчаларын бүлүчеләр həm алучылар буенча бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан төзелә.

3. Бюджет язмалары нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнәң жыелма бюджет язмасы төзелә.

Статья 31. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

1. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә тота:

- жирлек бюджетының бердәм счетына керемнәрне күчерү həm күчерү;

- жирлек бюджетына артык түләнгән керем суммасын кире кайтару;

- жирлек бюджеты керемнәрен исәпкә алу həm жирлек бюджеты керемнәре турыйнда хисап төзү.

Статья 32. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча төп этаплары

1. Жирлек бюджеты чыгымнар буенча, эзлекле рәвештә тормышка ашырыла торган санкция həm финанслау процедураларын үтәп, жирлек бюджетының бердәм счетында бюджет акчаларының фактта булуы чикләрендә үтәлә.

Жирлек бюджеты чыгымнарын башкарғанда санкцияләүнен төп этаплары булып торалар:

бюджет язмасын төзү həm раслау;

бюджет ассигнованиеләре турыйнда хәбәрнамәләрне баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә həm бюджет акчаларын алучыларга житкерү, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә həm бюджет учреждениеләренә керемнәр həm чыгымнар сметаларын раслау;

бюджет йөкләмәләре лимитлары турыйнда хәбәрнамәләрне баш бүлүчеләргә, бюджет акчаларын алучылар həm аны бүлүчеләргә житкерү həm раслау;

бюджет акчаларын алучылар тарафыннан акчалата йөкләмәләрне кабул итү;

акчалата йөклөмәләрне үтәүне раслау һәм тикшерү.
Финанслау процедурасы бюджет акчаларын тотудан гыйбарәт.

Статья 33. Бюджет ассигнованиеләре турында хәбәрнамә

1. Жирлек бюджетыннан бюджет ассигнованиеләре күләме бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә житкерелә.

Бюджет ассигнованиеләре турында хәбәрнамә жирлек бюджеты чыгымнарын һәм түләүләрне гамәлгә ашыру буенча бюджет йөклөмәләрен кабул итү хокуқын бирми.

Бюджет ассигнованиеләре турында хәбәрнамәләрдә житкерелгән бюджет ассигнованиеләре күләмнәрен үзгәртү Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында гамәлгә ашырыла.

Бюджет акчаларын алучылар бюджет ассигнованиеләренең үзгәрүе турында 15 көн эчендә хәбәрнамәләр алырга тиеш.

Статья 34. Бюджет йөклөмәләренең лимитларын раслау

1. Бюджет йөклөмәләренең лимиты - бюджет акчаларын баш бүлүче, бүлүче һәм алучы өчен өч айдан да артмаган чорга билгеләнә һәм раслана торган бюджет йөклөмәләре күләме.

2. Бюджет йөклөмәләренең лимитлары бюджет акчаларын алучыларның һәм бүлүчеләрнең барысына да гамәлдә булган чоры башланырга 5 көннән дә соңга калмычка житкерелә.

3. Бюджет акчаларын алучыларның чыгымнарын һәм түләүләрне гамәлгә ашыру буенча акчалата йөклөмәләрне кабул итүгә хокуклары күләме бюджет йөклөмәләре лимитлары белән билгеләнә.

Бюджет акчаларын алучылар товар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) белән тәэммин итүче белән килешүләр төзү юлы белән бюджет йөклөмәләре лимитларын һәм керемнәр һәм чыгымнар сметасын аларга житкерелгән чикләрдә чыгымнарын һәм түләүләрне гамәлгә ашыру буенча акчалата йөклөмәләрне кабул итәргә һәм алар нигезендә чыгымнарын һәм түләүләрне башкару өчен түләү һәм башка документлар төзөргә хокуклы.

Статья 35. Жирлек бюджетыннан бюджет ассигнованиеләрен үзгәртү

1. Бюджет ассигнованиеләре турындагы хәбәрнамәдә житкерелгән бюджет ассигнованиеләре турындагы хәбәрнамәдә күрсәтелгән белән чагыштырганда, үзгәртү, жирлек бюджеты чыгымнарын киметү режимын кертү нәтижәсендә, башкарлырыгра мөмкин яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Статья 36. Жирлек бюджеты чыгымнарын киметү

1. Әгәр жирлек бюджетын үтәү барышында жирлек бюджеты керемнәренең яисә жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларыннан керемнәрнең күләме кимү қүзәтелә икән, бу жирлек бюджеты тарафыннан расланган еллык билгеләнештәге чыгымнары 10 проценттан да артмаган күләмдә финанслауга кiterә, жирлекнең башкарма комитеты жирлек бюджеты чыгымнарын киметү режимын кертү турында Карап кабул итәргә һәм күрсәтелгән режим кертергә хокуклы.

2. Жирлек бюджеты чыгымнарын киметү режимын кертү турындагы каарда курсәтелгән режим кертелгән дата һәм жирлек бюджеты чыгымнарын киметү күләме күрсәтелергә тиеш. Шул ук вакытта бюджет ассигнованиеләрен кыскарту

бюджет акчаларын баш бұлұченең һәрберсе буенча еллық билгеләнешләрнең 10 проценттан артығын тәшкіл итәргө тиеш түгел.

3. Жирлек бюджеты чыгымнарын киметү режимын керту турында бюджет акчаларын баш бұлұчеләргө, бұлұчеләргө һәм алучыларга хәбәр итү аны гамәлгә керту датасына кадәр 15 көннән дә соңға калмыйча башкарыла.

4. Жирлек бюджеты чыгымнарын киметү режимын керту турындагы карап нигезендә, бюджет йөкләмәләренең кулланылмаган лимитлары қыскартыла.

5. Жирлек бюджеты чыгымнарын киметү режимын гамәлдән чыгару, жирлек бюджеты чыгымнарын киметү күләмен үзгәрту Башкарма жирлек тарафыннан башкарыла.

Статья 37. Жирлек бюджеты чыгымнарын 10 проценттан да күбрәк киметү

1. Әгәр жирлек бюджетын үтәу барышында жирлек бюджеты керемнәренең яисә жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганакларыннан керемнәренең күләме кимү күзәтелә икән, бу жирлек бюджеты тарафыннан расланган еллық билгеләнештәге чыгымнарны 10 проценттан артыкка финанслауны тұлышынча финанслауга кiterə, жирлек башкарма комитеты жирле Советка ағымдагы финанс елына жирлек бюджеты турындагы карапта үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында карап проектын кертә.

2. Жирлек советы әлеге карап проектын керткәннән соң 15 көн эчендә чираттан тыш тәртиптә карый.

3. Әгәр жирлек бюджеты турындагы карапта үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында карап проекты 15 көн эчендә кабул ителмәсә, алға таба мәсьәлә буенча карап кабул ителгәнче, жирлек бюджеты турындагы карапта башкасы карапмаган булса, жирлек башкарма комитеты жирлек бюджеты чыгымнарын пропорциональ киметүгә хокуклы.

Статья 38. Жирлек бюджетын үтәгендә фактта алынган жирлек бюджеты турында карап белән өстәмә расланган табышлардан файдалану

1. Жирлек бюджетын үтәгендә жирлек бюджеты турындагы карап белән расланганнан артык фактта алынган керемнәр, жирлек бюджеты турындагы карапта үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертмичә генә, жирлек бюджеты дефициты күләмен киметүгә һәм жирлек бюджетының бурыч йөкләмәләрен киметүче түләүләргө жибәрелә. Шул ук вакытта өстәмә бюджет язмасы өзөрләнә һәм раслана.

2. Кирәк булган очракта, әлеге пункттың 1 пункттында күрсәтелгән максатларга өстәмә табышларны жибәрергә, йә көтелгән факттагы керемнәр расланган еллық билгеләнешләрдән 10 процентка арткан очракта, жирлек бюджеты турындагы карап белән расланган ассигнованиеләрдән артык финанслау жирлек бюджеты турындагы карапта үзгәрешләр һәм өстәмәләр керткәннән соң гамәлгә ашырыла. Жирлек бюджеты турындагы карапта үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы карап авыл жирлеге Советы тарафыннан квартал (ярты еллық) бюджеты үтәлеше нәтижәләре буенча кабул ителә, анда әлеге артырып жибәрелгән.

3. Авыл жирлеге бюджеты турындагы карапта үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы карап проекты өстәмә керемнәр алу белән бәйле рәвештә жирлек Советына Башкарма комитет тарафыннан кертелергә тиеш, ул аны 15 көн дәвамында чираттан тыш тәртиптә карый. Әгәр карап проекты 15 көн эчендә кабул ителмәсә, жирлек башкарма комитеты барлық юнәлешләр буенча да жирлек бюджеты чыгымнарын тиғез индексацияләүне, жирлек бюджеты дефицитын киметкәннән һәм бурыч йөкләмәләрен түләгеннән соң башкарырга хокуклы.

Статья 39. Бюджет ассигнованиеләрен күчерү

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчегә бүлөп бирелгән бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнарын функциональ классификацияләунең бүлекләре, бүлекчәләре һәм максатчан статьялары һәм чыгымнар төрләре арасында бюджет акчаларын баш бүлүчегә бүлөп бирелгән бюджет ассигнованиеләренең 10 проценты чикләрендә күчерелергә мөмкин.

Бюджет ассигнованиеләрен күчерү турында бюджет йөкләмәләре лимитларын житкергәндә хәбәр итеп.

2. Бюджет акчаларын баш бүлүче, үз компетенциясе кысаларында бюджет акчаларын алучылар арасында бюджет ассигнованиеләрен бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләренең 5 проценттан да артмаган күләмдә күчерергә хокуклы.

Бюджет акчаларын бүлүчеләр, аларның үзгәрүе турында карап кабул ителгән көннән соң 15 көн эчендә, бюджет ассигнованиеләре үзгәрүе турында хәбәрнамәне алдагы барлык бүлүчеләргә һәм алучыларга житкерергә тиеш.

Статья 40. Бюджет ассигнованиеләрен үзгәртүне чикләу

1. Финанс елына исәпләгәндә бюджет ассигнованиеләре күләме бюджет язмасы һәм жирлек бюджеты турындагы карап белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләмненнән 10 проценттан да артмаган күләмдә аерылырга мөмкин.

2. Бюджет ассигнованиеләре күләме бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләмнәреннән, расланган бюджет ассигнованиеләренең 15 процентаеннан да артмаган күләмдә аерылырга мөмкин.

Статья 41. Жирлек бюджеты чыгымнарын блоклау

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын блоклау жирлек бюджеты үтәлешенең теләсә кайсы этабында очракларда башкарыла:

- әгәр бюджет ассигнованиеләре жирлек бюджеты турындагы карап нигезендә билгеләнгән таләпләрне баш бүлүче, эш бирүче, бюджет акчаларын алучы тарафыннан башкарылган очракта бүленеп бирелгән булса, ләкин бюджет йөкләмәләре лимитларын тәзу яисә кабул ителгән бюджет йөкләмәләрен раслау вакытына бу шартлар үтәлмәгән очракта;

- бюджет акчаларын максатчан кулланмау фактларын ачыклау.

2. Чыгымнарны блокировкалау турындагы карап бюджет акчаларын баш бүлүченең яки бюджет акчаларын башка алучының үтенечнамәсе буенча чыгымнарны блоклауга китергән соңғы шартларны үтәгәннән соң гына юкка чыгарыла.

Статья 42. Бюджет йөкләмәләренең лимитларын үзгәрту

1. Бюджет йөкләмәләренең лимитларын үзгәрту түбәндәге очракларда мөмкин:

- бюджет ассигнованиеләре үзгәрешләре;

- чыгымнарны блокировкалау;

- билгеләнгән бюджет йөкләмәләренең лимитларын үтәүне кичектерү.

2. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет йөкләмәләренең үзгәртелгән лимитлары гамәлдә булган чорга 5 көннән дә соңга калмыйча үзгәртергә тиеш.

Статья 43. Жирлек бюджеты үтәлеше турында бюджет исәбе һәм хисап

1. Жирлек бюджетын үтәу барышында башкарыла торган барлық керемнэр, дефицитны финанслау чыганаклары, жирлек бюджеты чыгымнары, шулай ук операцияләр бюджет исәбенә алынырга тиеш.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы хисап оператив, квартал саен, ярты еллық һәм еллық булырга мөмкин.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы хисапларның бердәм методологиясе Россия Федерациясе Финанс министрлігі тарафыннан билгеләнә.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисап жирлек Советы тарафыннан расланырга тиеш.

Статья 44. Бюджет елы тәмамлануы

1. Финанс елы 31 декабрьдә тәмамлана.

2. Бюджет йөкләмәләренең лимитлары 31 декабрьдә гамәлдән чыга.

3. 25 декабрьдән соң акчалата йөкләмәләрне кабул итү рөхсәт ителми.

Муниципаль берәмлек кабул ителгән һәм расланган акчалата йөкләмәләрне елның соңғы эш көненә кадәр түләргә тиеш.

4. Бюджет учреждениеләре тарафыннан эшкуарлық эшчәнлегеннән алынган һәм 31 декабрьгә файдаланылмаган акчалар шул ук суммаларда тиешле бюджет учреждениеләренә яңа ачылган шәхси счетларга күчерелә.

5. Кабул ителгән акча йөкләмәләре буенча операцияләр тәмамланғаннан соң, жирлек бюджетының бердәм счетында калган акчалар Чираттагы финанс елы башына калган акчалар сыйфатында исәпкә алынырга тиеш.

Статья 45. Бюджет хокук бозулары өчен җаваплылык

1. Авыл жирлеге бюджет хокук бозулары өчен җаваплылык Россия Федерациясе бюджет законнарында каралған нигезләр һәм рәвешләр буенча башкарыла.

